

(א) עירובין טו. (ב) ברכות יא. ע"ש טו. ע"ש. (ג) מכובות ו: מ"ק טו. ע"ש (שמחת ט"ז). (ד) [סוטה מד:]. (ה) [לקמן יו.]. (ו) [שם]. (ז) [ש"פ].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה טריד וכי דאינו יחול:

מוסף רש"י

אלא בית סאתים. אם היה הקיפו יותר על בית סאתים, אין מטלטלין בו אלא חרבע אמות ואפילו נטעו ממחילה לקי, דהוי מוקף לדירה (ש"ד פ"ד צט.). שתשמישיה לאירי. אלא להמקוף בה שומי הדקה (ש"ס ק). שבת בחול. קדש עליו היום וקנה טע שציתמה, שהוא גבוה עשרה. דלמריק גוד עשרה מילומיו כל סביבותיו והרי הוא מוקף (ש"ד פ"ד טו.). וכן בבקע. אחר מנתיק העלבים (ש"ס). והוא מארבע אמות עד בית סאתים. הואיל ושבת באירי מילומיו עשתי ביותו וכולו חרבע אמותיו הוא, הלכך מהלך את כולו וחוצה לו אלפים אמה, אצל אי היה טעו מצות סאתים אין מילומיו מעולות לו, שהיקף שאני עשוי לדירה אינו מעול אלא לגית סאתים, להי נקט מארבע אמות ואילך, דלשם יהי פחות מדי אמות מאי מהלך את כולו איכא ומילומיו מאי מהני, בלאו מיליה מני מוקף לכל אדם ד' אמות (ש"ס). ושיבולות מקיפות אותה. שהניח גבוליה סביב מלקטיו ושבליה גבוהין " עסקין (ש"ס). אובליין ושוחין ארעי חוץ לסוכה. נפקא לן מנכוסות מבני, שבו ענין מדורי, וכמה היא דירתו של אדם, ולכלול בה אילת קבע ע"ל, אצל אילת ארעי אצל גלגל דרכו, כמו אצל תנורו או שדה וא"ל מנבקש דירה, וכבר היה אצל הקפיד הכתוב באילת ארעי, שחית ארעי מני כשומה שמי או שלשה פעמים, אצל אם קובע קעודתו על היין, כגון בני אדם ששומין כשומות כל היום, אכור (ט"ד פ"ד רש"י ט"ו רס.). וביבכתך בדרך פרט לחתן. ואפי"ן דחתן מני עוסק במלוה הוא, נפקא לן מקרא קמא, דכיון דעוסק במלוה לא כתיב בקרא כדכתיב אלא מנישט בעלמה הוא, דקא דרשין שבת וממעטין מינה עוסק במלכות מלוה הילכך טרדא, אכל חתן דטרדא דמחשבה בעלמה הוא, שמחשב על עסק בחוליס, אזי לאו קרא ימיריה לא אמתשע (ברכות א.). הכונס את הבתולה שטורד במחשבה בעלמה מלוה (ש"ס). ומאי משמע. פ"י לנעק מלוה (ש"ס). כי דרך. בעבתך ונלכתך הוקפו לדרך אי משום טרדא דכרך

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

בה.

עין משפט
נר מצוה

א [מ"י פ"ו מהל' סוכה הל' ד' ט"ז ע"ש א"ח סי' כ"ג מ"י פ"ד הל' ד' ופ"י מהל' עירובין הלכה ד' ס"ג לאוין ס"ה ועשין דרבנן א' ט"ז ע"ש א"ח סי' שלו ס"ג פ"ד מהל' ג' מ"י פ"ד מהל' ק"ש הלכה א' ס"ג עשין י"ח ט"ז ע"ש א"ח סי' ע' ס"ג פ"ד מהל' כ"ו ד' מ"י פ"ד מהלכות אכל הלכה ט' ס"ג עשין דרבנן ז' ט"ז ע"ש א"ח סי' לח ס"ג ע"ש א"ח סי' י"ד סי' שפ ס"ג א' ופי' שפ ס"ג א' שפ ס"ג א':

תורה אור השלם

1. ושמעתי לבניך ודברתי עם בשבתך בביתך ובלבתיך בדרך ובשבתך ובקופיך: דברים ו' 2. ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשת הפסח ביום ההוא ויקרבו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא: במדבר ט' 1

לעני רש"י

ולוא"א (וליד"א). בקעה, עמק.

רבינו חננאל

יותר מבית סאתים. ושנין החם כדקתני טעמא, משום הדורא תשמישיה לאירי, כלומר אין שם בית, וכל דירה שתשמישיה לאירי אין מטלטלין בה יותר מבית סאתים. ת"ש שבת בחול שובהו כו' פשוטה היא. פ"סא שלהוי מצוה פטורין מן המצוה. מאל לן, דתנו רבנן בשבתך בביתך פרט לעוסק במצוה, ובלכתך בדרך פרט לחתן. ודייק' מדרוה ליה לקרא למכתב ובלכתך בדרך, דמשמע א"ג דאזיל לדבר מצוה חייב, ובת' בלכתך, דמשמע בלכת דידך והוא רשות מיחייבת למקרי קרית שמע, אבל בלכת דמצוה פטור. שמעין מנה העוסק במצוה פטור מן המצוה אחרת. הא דתניא פרט לחתן, והוא דכנס בתולה דטרודי טירדא של מצוה, ולפיכך פטור. אבל מאן דטרודי טירדא חייב, דאמר רב אבל חייב בכל המצות האמורות בתורה חוץ התפילין, מפני שגא' בהן פאר, והני מילי ביום ראשון בלבד. וכן הכונס את האלמנה חייב לקרוא קרית שמע. הא מהתם נפקא, ויהי אנשים אשר היו טמאים וגו', נושאי אורנו של יוסף היו דברי יוסי הגלילי,

קמה קצורה ושכולות מקיפות אותה. אע"ג דמוקף לה במסקנא דעביד לה בהואל דפנה לא שייך כחן לנאשויי אי הכי ניטלטל כולה כדאקשי לעיל דהתם צאלין המסכך על הארץ שיש בו סכך וחשיב כמוקף לדירה אצל הכא ליכא סכך אלא חויר ואפי' הקיף ולכסוף פתח לא חשיב מוקף לדירה כדאיתא פרק עושין פסין (עירובין דף ע"ד.). **שלוחי מצוה**. הולכי דצדכ מלוה כגון ללמוד תורה או להקביל פני רבו ולפדות צבויין פטורין מן הסוכה ואפילו בשעת חנייתן כך פי' צקונטרס וכן משמע בגמרא (א) דקאמר הולכי לדבר מלוה פטורין מן הסוכה זין ציוס וזין צלילה ומשמע אע"פ שאין הולכין אלא ציוס דאי דאלזי ציממא וצלילה אפי' לדבר הרשות נמי פטירי כדקתני צברימא (א) ועוד עובדא דרב סמלד ורבה דר רב הונא דגנו ארקתא דסורא ותימנה אס יכולין לקיים שניהם אמאי פטורין לאטו אדם שיש לו יליית צגדו ותפילין צראשו מי מיפטר צק משרא מלות וצפ' אין זין המודר (מריס ד' ג.) גבי המודר הנאה דמחזיר לו אצידתו אע"פ דמהני ליה פטוטה דרז יוסף משום דלא שכיחא ופי' כל זמן שאצידה צביתו מיפטר מלמיתב ריפתא לעני אס כן שכיחא היא אלא ודאי לא מפטר אלא בשעה שהוא עוסק בה כגון טליה של אצידה ושטחה לזרעה או בהמה שגומן לה מזונות דלא שכיחא צבאזמה שעה יצה עני לשאול ממנו וצריך לומר דהכא נמי איירי צבי האי גוונא דאי מיטירי צקיוס מלות סוכה הוו מצטלי ממלות: **ובלכתך בדרך** פרט לחתן. ואף על גב דהוא נמי צמלוה טריד אינטיקן מרי קראי דאי הוה כתיב חד כיון דחתן לאו צדיהא כתיב צקרא הוה אמינא לא פטור הכתוב אלא טורח ועושה מלוה צדיס או מהלך צמלוה אצל חתן שהוא דמיחייבת צק"ש ולא שצצ דמלוה צמלית מלוה ומחתן לא הוה ידעיין שאר עוסק צמלוה דללמא שאני חתן שאין נקל לו כל כך להסיר הטיירדא מלצו אע"פ שצטיירדא דרשות מיציעי ליה ליחזייה דעמיה ולהסיר מחשבת טרדמו: **שחרירי נאמר בהן פאר**. לקמן בשמעתינ מפרש מדקא אמר ליה רחמנא ליחוקאל פארך חנוש עליך את הוא דמיחייבת אצל כולי לעלמא פטירי והא דמשמע לינשא שהטעם תלוי משום דאיקרו פאר ואצל לאו צר פאר הוא וכשמפתר מראה צעמנו שאינו אצל לא אתא למימר פאר אלא דלא ילפינן מהכא לפוטרו משאר מלות דשאני תפילין דאיקרו פאר וא"ת ומאי שגא גבי תפילין דלמרינן דדוקא ליחוקאל קאמר ליה ולא לשאר אצלים וגבי תלמוד תורה אמרינן פ"ק דמועד קטן (דף טו.) אצל אסור צת"מ מדאמר ליה רחמנא ליחוקאל האנן דוס דעבדי שאר אצלים כיחוקאל ויש לומר דצבירי תורה ששינה צו הכתוב מ"ע" אית לן למימר משום דאצל אסור צבירי תורה אצל תפילין אמאי הוצרך לומר לו שייחא תפילין אס לא צבציל שהייתי צבור לאוסרו: מישאל

אלא בית סאתים משום דהוי דירה שתשמישיה לאירי וכל דירה שתשמישיה לאירי אין מטלטלין בו אלא סאתים ת"ש (א) שבת בתל שהוא גבוה עשרה והוא מארבע אמות עד בית סאתים וכן בנקע עשרה והוא מארבע אמות עד בית סאתים וכן קמה קצורה ושכולות מקיפות אותה מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה אע"ג דקאזיל ואתי התם נמי דעביד ליה בהוציא ודפנא: **מ"ג** שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה חולין ומשמישיהן פטורין מן הסוכה אובליין ושוחין עראי חוץ לסוכה: **ג"מ** מה"מ ד"ת"ר **בשבתך בביתך פרט לעוסק במצוה** ובלכתך בדרך פרט לחתן מכאן אמרו י"הכונס את הבתולה פטור ואת האלמנה חייב משמע אמר רב הונא כדרך מה דרך רשות אף כל רשות לאפקוי היא דבמצוה עוסק מי לא עסקינן דקאזיל לדבר מצוה וקא אמר רחמנא ליקרי אס כן לימא קרא בשבת ובלכת מאי בשבתך ובלכתך בלכת דידך הוא דמיחייבת הא בלכת דמצוה פטירה אי הכי אפילו כונס את האלמנה נמי כונס את הבתולה טריד כונס אלמנה לא טריד וכל היכא דטריד ה"ג דפטור אלא מעתה טבעה ספינתו בים דטריד הכי נמי דפטור וכי תימא ה"ג **והאמר ר' אבא בר זבדא** אמר רב אבל חייב בכל המצות האמורות בתורה: **יחויין מן התפילין שהרי נאמר בהן פאר הכא טריד טירדא דמצוה התם טריד טירדא דרשות והעוסק במצוה פטור מן המצוה מהכא נפקא מהתם נפקא דתניא: **ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם וגו' אותם אנשים מי היו נושאי אורנו של יוסף היו דברי ר' יוסי הגלילי ר"ע****

מאי משמע: **וצלכתך בדרך פרט לחתן**. והוא נמי צמלוה טריד אינטיקני להו מרי קראי דאי הוה כתיב חד כיון דחתן לאו צדיהא כתיב צקרא הוה אמינא לא פטור הכתוב אלא טורח ועושה מללכת מלוה צדיס או מהלך למלוה אצל חתן שהוא יושב וצטל ואינו עוסק אלא טריד דמשמע צעילה לא פטר הכתוב הלכך מקרא יתירא אשמעינן דפטור מוק"ש דטריד דמשמע צעילה: **מאי משמע**. מהני קראי פרט למלוה: **זי דרך**. הולך בדרך סחורה: **מי לא עסקינן כו'**. וכי אינך יכול לכלול צמקרא דרך מלוה עם הרשות והא דרך סתמא כתיב ומשמע נמי דרך מלוה וקאמר רחמנא ליחייב לקרות: **אס קן**. דצדך מלוה נמי קאי לכתוב צלכת בדרך: **טריד**. לצו טרוד צמחצבת צעילה ומסתברא כי פטירה קרא משום טירדא פטירה (א) ואינו יכול לעסוק צניס כחד: **כונס אלמנה לא עריד**. ויכול לקיים את שתייהן: **משום טירדא כו'**. היא דפריך משמע ליה דטרדמו פוטרתו לפי שאינו יכול לכונן את לבו והלכך אפי' טבעה ספינתו דטרוד צעירו ליפטר: **שנאמר בהן פאר**. דללקמן [ע"ב] ואצל לאו צר פאר הוא וכשמפתר מראה צעמנו שאינו אצל: **חתן טריד טירדא דמלוה**. ואשמעינן קרא דלא מיחייב להסיר דעמו ממצחבת מלוה שקי צבציל זו הצאה עליו אלא יעסוק צראשונה ויתן לצו להיות של עעילה רחיה וסוכיה להראות צבוד מתו אינו חייב להצטער: **העוסק במלוה דפטור ממלוה מהכא נפקא**. משצבת צביתך: **ויהי אנשים וגו'**. צפסח מדבר קרא צנהה השנית ליציאת מצרים: הכי

הוא קרא דרך סתמא כתיב וממילא משמע נמי מינה דרך מלוה ואפילו הכי אמר רחמנא לקיי (ש"ס). אלא מעתה. אי משום טרדא דמחשבה פטור ליה, אפילו טבעה ספינתו נמי (ש"ס). שהרי נאמר בהן פאר. ליחוקאל, פארך חנוש עליך וגו' וכיון דצעו פאר ואצל מתגולל צערו צעפר אין זה פאר (ש"ס וכע"ז) בחובות (א). הכא טריד טירדא דמצוה. וכיון דלמן מיעוט צעלמא דרשין פרט לחתן, מסתיין אס ממעטת מיניה טרדא דמלוה (ברכות יא.).

אלא אס כן אינו הוה אלא כשיעור צית סאתים כחצר המשכן ששיעור זה נתנו חכמים לכל היקף שאינו לדירה ואס גדול הוא מכלאן הוי כרמלית ואין מטלטלין בו אלא צמוך חרבע אמותיו של אדם והאי כיון צדידים הוקף ולדירה אפילו הוא יותר מצית סאתים ליטלטל ציה: **שמשמשה לאירי**. אינה עשויה דירה זו אלא לזורך חויר שמוזה לה לשמור השדות ואינה שצבה דירה להחיר היקף גדול: **שצב צמל קדש היום על האדם והוא צמל גבוה עשרה וקנה טע שציתמו: והוא מארבע אמות עד צית סאתים**. גדול הוא מארבע אמות אצל אינו יותר על צית סאתים: **וכן צנקע**. גוונא העשויה מששת ימי צראשית ווליא"ה: **וקמה קאורה**. צלמנעה: **ושכולות**. גבוהות עשרה מקיפות אותה סביב. כל הני מחילות נינהו להיקף צית סאתים ולא ליותר ממכאן דלא נעשית לדירה הלכך מהלך את כולה למחר וחוצה לה אלפים דכל חללה הואיל ושצת זה צאזירה מצעוד יוס הוה כצרבע אמות של מוקס שציתה. ולהכי נקט והוא מארבע אמות מאי לאו הוה יותר איכא צלל מחילות נמי חרבע אמות מוקס שציתה אית ליה דהיינו צבו איס חמתיו וחוצה להן אלפים אמה דכתיב אל ילא איס ממקומו ואסמוך רצנן למילף מוקס וממוקס מניסה כו' כדלמרינן בעירובין (דף נ"א). ומל מוקף מחילות הוא דכל שגבוה עשרה אמרי' גוד אסיק מחילות שלו והיקף צהן את רלשאו: **ושכולות מקיפות**. ואע"ג דאין עומדות צרוח: **דעביד ליה**. למחילות השצלים בהואל דופנה משצולת לשצולת עד שאגדן וגלגן יחד סביב ומחוקות זו את זו: **בתני' שנוחי מלוה**. הולכי בדרך מלוה כגון ללמוד תורה ולהקביל פני רבו ולפדות צבויים: **פטורין מן הסוכה**. ואפי' בשעת חנייתן: **ג"מ** צצבת צביתך פרט לעוסק במלוה. שאינו חייב צקריחת שמע ולקמן מפרש

מאי משמע: **וצלכתך בדרך פרט לחתן**. והוא נמי צמלוה טריד אינטיקני להו מרי קראי דאי הוה כתיב חד כיון דחתן לאו צדיהא כתיב צקרא הוה אמינא לא פטור הכתוב אלא טורח ועושה מללכת מלוה צדיס או מהלך למלוה אצל חתן שהוא יושב וצטל ואינו עוסק אלא טריד דמשמע צעילה לא פטר הכתוב הלכך מקרא יתירא אשמעינן דפטור מוק"ש דטריד דמשמע צעילה: **מאי משמע**. מהני קראי פרט למלוה: **זי דרך**. הולך בדרך סחורה: **מי לא עסקינן כו'**. וכי אינך יכול לכלול צמקרא דרך מלוה עם הרשות והא דרך סתמא כתיב ומשמע נמי דרך מלוה וקאמר רחמנא ליחייב לקרות: **אס קן**. דצדך מלוה נמי קאי לכתוב צלכת בדרך: **טריד**. לצו טרוד צמחצבת צעילה ומסתברא כי פטירה קרא משום טירדא פטירה (א) ואינו יכול לעסוק צניס כחד: **כונס אלמנה לא עריד**. ויכול לקיים את שתייהן: **משום טירדא כו'**. היא דפריך משמע ליה דטרדמו פוטרתו לפי שאינו יכול לכונן את לבו והלכך אפי' טבעה ספינתו דטרוד צעירו ליפטר: **שנאמר בהן פאר**. דללקמן [ע"ב] ואצל לאו צר פאר הוא וכשמפתר מראה צעמנו שאינו אצל: **חתן טריד טירדא דמלוה**. ואשמעינן קרא דלא מיחייב להסיר דעמו ממצחבת מלוה שקי צבציל זו הצאה עליו אלא יעסוק צראשונה ויתן לצו להיות של עעילה רחיה וסוכיה להראות צבוד מתו אינו חייב להצטער: **העוסק במלוה דפטור ממלוה מהכא נפקא**. משצבת צביתך: **ויהי אנשים וגו'**. צפסח מדבר קרא צנהה השנית ליציאת מצרים: הכי

בז א מיי פ"ו מהל' קרנן
פסק הלכה ב סמג
עשין רכז:
בב ב ג מיי פרק ד מהל'
אבל הלכה ט סמג
עשין דרכן ב טו"ע א"ח
ק"י לה סקיף ה וטו"ע
י"ד ק"י שפ סקיף א וסי'
שפ סקיף א:
בב ד מיי פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ג סמג
עשין מג טו"ע א"ח ק"י
ל ה מיי שט טו"ע שט
סקיף ו:
לא ר טור ובי"ט שס:
לב ז מיי פ"ו מהל'
תפלה סמג עשין יט
טו"ע א"ח ק"י ק סקיף
(ה) ת"ר א"ח ק"י לה:
לב ח מיי פ"ד מהלכות
תפילין הלכה יג סמג
עשין כ טו"ע א"ח סימן
לה סקיף ו:

רבינו הגנאל

ר' יהודה אומר מישאל
ואלצפן היו שנסאו גרב
ואביהוא, ר' יצחק אומר
אם נושאו ארונו של יוסף
היו, יכולין היו ליטור,
ואם מישאל ואלצפן היו,
יכולין היו ליטור, ולא
קוביא מה מצוה היו, וחל
שביעי שלהן להיות ערב
הפסח, שגא' ולא יכלו
לעשות הפסח ביום ההוא.
מכלל המתעסק במצוה
פטור מן המצוה האחרת.
ושנינו צריכא זו וזו דאי
אשמעינן גבי פסח כו'.
אמר רב וברא משמיה רב
אבל חייב בסוכה, ולא
דמי למצטער דהוא פטור
מן הסוכה, ת"ר חתן וכל
השושבינין וכל בני חופה
פטורין מן התפילין, ומכל
מצות האמורות בתורה,
וחייבין בקריית שמע.

מישאל ואלצפן היו. וא"ת ולמאן דלמר פרק ד' מיתות
(סנהדרין דף נג.) דשריפה ממש הואי שנשפרו גופיהן
וכן נמי דריש צמורת כהנים אקרא דותאכל אש אותם אמאי נטמאו
וי"ל דשמא שלדן היתה קיימת כאלו נשרפו על גבי קטבלא כדלמר
פרק המפלת (נדף דף כו:) מת שנשרף
ושלדו קיימת טמא: **שחל שביעי**
שלהן בערב הפסח. מכאן קשה
להא דל"ר לוי צשיליה הנמקין (גיטין
דף ס. וסס) ח' פרשיות נאמרו צלותו
יוס שהוקס המשכן וקא חשיב פרשת
טמאים ופירש שם בקונטו' ויהי
אנשים אשר היו טמאים לנפש וגו'
ולא יתכן כדמוכח הלא שהיה צערב
הפסח והמשכן הוקס צלחד צניסן
ואפילו לר"ע לא יתכן לפי הספרים
דגרסקין צפסקים צפ' האשה (דף כ:)
ואלצפן היו שחל שביעי שלהן להיות
צערב הפסח ומיהו אותה גירסא לימא
אלא ר' יצחק גרס התם ונראה לפרש
פרשת טמאים דשקן ונבלה וזו חובה
ונדה לפי שהורכו לזיהר על טומאת
מקדש וקדשיו: **משום דלא מטא**
זמן חיובא. ואין להקשות מהא
דרדשינן צריש טבול יוס (פוגמים)
דף ק. וסס) דהולך לשחוט את פסחו
מטמא למת מלוא מולאחמותו אפי'
לאחר חלות דמת מלוא שאני והא
דדייק הלא מצרייתא דקמני למת
מלוא נטמאו לא מת מלוא ממש אלא
כלומר לקרובים כדפירש בקונטרס
ולאחר חלות הוא דלמינו מטמא
דקמני התם אמרת לא יטמא אבל
קודם חלות יטמא כדקאמרינן התם
ציוסק הבהן שמתה אשתו צערב
הפסח ונמנו אחיו הכהנים וטמאוהו
צעל כחמו אבל קשה א (לרצה) דלמר
התם אילי ואילי לאחר חלות כחן
קודם ששחטו וזרקו עליו כחן לאחר
ששחטו וזרקו עליו אלמא מטמא
לקרובים אפי' היכא דמטא זמן
חיובא (ו) זמן הפסח מאחר שלא שחטו
וזרקו עליו ואין לומר דהיא גופא
ילפינן מחתן דפטור מק"ש דלמלא
שאני ק"ש דלית ציה כרת כדקאמר
הלא ולא אחי מנייה פסח דליכא
כרת ומטיא זמן חיובא: **אין שמחה**
א"א בחופה. משמע מכאן דלא
ילא חתן מחופתו אפי' כלתו עמו
והולכים לאכול צבית אחר דאין

מזכרין שהשמחה צמעותו ולא צרכת חתנים כיון דאין שמחה אלא
בחופה וצפ"ק דלחובות (דף ז: וסס) אמרינן נמי מזכרין צרכת
חתנים צבית חתנים משמע דוקא צמקוס חופה דהוא צית חתנים
ומיהו אין ראיה משם דלמלא לאפוקי מדרבי יהודה קא אחי דלמר
אף צבית האירוסינן מזכרין אותה ונריך דלקדק מה היא חופה דאי
צמקוס שזכרו תחלה צרכת נישואין קרי ליה חופה פעמים שאפי'
צרחוב העיר מזכרין אותה כשהעם מרובין ואין יכולין ליכנס
צבית אלא מקום עיקר שיצת חתן וכלה קרי ליה חופה ולא מקום
העשוי לאקראי צעלמא ושם מזכרין צרכת חתנים כל שצעה:
והייבין בק"ש. כדפירש בקונטו' דמלוא כוונתה אינו אלא פסוק ראשון
ויכולין ליישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון:
חתן

ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין
בגרב ואביהוא ר' יצחק אומר אם נושאי
ארונו של יוסף היו כבר היו יכולין ליטור
אם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטור
אלא עוסקין במת מצוה היו שחל שביעי
שלהן להיות בערב פסח שנאמר ו' ולא יכלו
לעשות הפסח ביום ההוא ביום ההוא אין
יכולין לעשות הא למחר יכולין לעשות
צריכא דאי אשמעינן התם משום דלא
מטא זמן חיובא דפסח אבל הכא דמטא זמן
ק"ש אימא לא צריכא ואי אשמעינן הכא
משום דליכא כרת אבל התם דאיכא כרת
אימא לא צריכא גופא א"ר אבא בר זבדא
אמר רב אבל חייב בכל מצות האמורות
בתורה דהוין מתפילין שהרי נאמר בהן פאר
מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל פארך חבוש
עליך וגו' את הוא דמייחייבת אבל כ"ע פטרי
וה"מ ביום ראשון דכתיב ו' ואחריתה כיום
מר ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב אבל
חייב בסוכה פשיטא מהו דתימא הואיל
(ה) וא"ר אבא בר זבדא אמר רב מצטער פטור
מן הסוכה האי נמי מצטער הוא קמשמע לן
ה"מ צערא דממילא אבל הכא איהו הוא
דקא מצטער נפשיה איבעי ליה ליתובי
דעתיה וא"ר אבא בר זבדא אמר רב החתן
והשושבינין וכל בני החופה פטורין מן הסוכה
כל שבעה מ"ט משום דבעו למיחדו וליכלו
בסוכה וליחדו בסוכה אין שמחה אלא בחופה
וליכלו בסוכה וליחדו בחופה אין שמחה
אלא במקום סעודה וליעברו חופה בסוכה
אביי אמר משום ייחוד ורבא אמר משום
צער חתן מאי בנייהו איכא בנייהו דשכיחי
אינשי דנפקי ועיילי להתם למאן דאמר
משום ייחוד ליכא למאן דאמר משום צער
חתן איכא א"ר זירא ואנא אכלי בסוכה וחדרי
בחופה וכ"ש דחדרי ליבאי דקא עבידנא
תרתי ת"ר חתן והשושבינין וכל בני חופה
פטורין מן התפלה וזמן התפילין וחיובין בק"ש
משום

הכי גרסקין צביריתא צכפרי ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שנטמאו
נגדב ואביהוא ר' יצחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו יכולין
היו ליטור ואם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטור אלא מי היו
טמאי מה מלוא היו שחל שביעי שלהן להיות צערב פסח שנאמר ולא
יכלו וגו': ואם נושאי ארונו של
יוסף או מישאל ואלצפן היו יכולין
היו ליטור. שהרי צלחד צניסן
הוקס המשכן ושני לו שרף אלעזר
את הפרה שיוז על טמאי מת צצנהן
לעשות פסחיהן צטורה כדלמר
צמקוס גיטין (דף ט.) שמתה פרשיות
נאמרו ציוס שהוקס המשכן ופרה
אדומה אחת מהן וצלחד צניסן הוקס
המשכן והוא ח' למלואים כדקיימא
לן (שבת דף פז:) אותו היום נטל עשר
עטרות וצו מתו נדב ואביהוא הלכך
מראש חדש ועד הפסח היו יכולין ליטור
וקרא אמר ולא יכלו ונושאי ארונו
של יוסף נמי כבר עברו עליהם
עשרה חדשים ויותר שלא נשאוהו
משחטו צהר חורב צראש חדש סיון
כדכתיב (שמות יט) ציוס היה צלו
מדבר סיני ולא נסעו משם עד
עשרים צלייר של שנה הצאה דכתיב
ויהי צשנה השנית צחדש השני צעשרים
צחדש נעלה הענן מעל וגו' ויוסעו
מהר ה': **טמאי מה מלוא.** לאו מת
מלוא דווקא קאמר דלפי' מתייהן נמי
מת מלוא קרי להו דמלוא להתעסק
בהן כגון האמורים צפרשת כהנים
(ויקרא כה) * שהכהן מטמא צו: **שחל**
שביעי שלהן. ואע"ג דמזו לאורתא
לא אישחטו דקסבר אין שחטין
וזרקין על טמא שרף. מכל מקום
שמעינן מנייה דעוסק צמלוא פטור
מן המלוא שהרי נטמאו צמתיהן
צצעה ימים לפני הפסח ואף על פי
שטומאה זו תעבר על יס אכילת
פסחיהן אלמא מלוא קלה הצאה
לידך איך צריך לדחותה מפני חמורה
העמידה לצא: **דלא מטא זמן חיובא.**
כשנטמאו עדיין לא הגיע זמן חיובא
פסח: **אבל** קריש שמע דמטא זמן
חיובא צתוך החופה והוא ראי לכך
אימא ליחייב: **אלא פסח דנכרת הוא**
אימא לא. יטמאו צמת כל שצעה
לפני הפסח: **צריכא.** למיכתב ציוס
הוא לאשמעינן דנטמאו תוך שצעה
דעוסק צמלוא פטור מן המלוא:
מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל כו'.

(א) פסחים כ: 5, 3) צכרת יא.
טו: כמכות ו: מ"ק טו,
א) צ"ל לרצה),

תורה אור השלם

1. ויהי אנשים אשר היו
טמאים לנפש אדם ולא
יכלו לעשות הפסח ביום
ההוא ויקרבו לפני משה
ולפני אהרן ביום ההוא:
במדבר ט ו
2. האנק דם מתים אבל
לא תעשה פארך חבוש
עליך ותעליך תשים
ברגליך ולא תעשה על
שפת ולחם אנשים לא
תאכל: יחזקאל כו כו
3. והפכתי חגיבים לאבל
וקל שיריכם לקיחה
והעליתי על כל מתנים
שק ועל כל ראש קרחה
ושמתיה כאבל יחיד
ואחרייתה ביום מר:
צמוס ח

הגהות הב"ח

(א) ב"ח מהו דמיתא הוליל
ואמר רבא מלעטרי:
(ב) תוס' ד"ה משוס ומי'
אפילו היכא דמטא זמן
חיובא דפסח צ"ל ומית
זמן הב' ממק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טמאי מת
מצוה וכו' שהבתן מטמא
כו. עיין טורי און ר"ה דף
טו ע"כ ד"ה חייב אלס: